

Zástupci třech ukrajinských komunit navštívili tři česká města, s nimiž rozvíjejí partnerství

8.8.2023 - | Svaz měst a obcí České republiky

První den návštěvy probíhal nejprve v Kanceláři Svazu, kde se ukrajinská delegace setkala s místopředsedkyní Svazu pro evropské záležitosti a starostkou města Litvínov paní Kamilou Bláhovou, a předsedou Výboru městských částí a obvodů statutárních měst a starostou Městské části Slezská Ostrava panem Richardem Verešem.

K ukrajinské delegaci se připojila i Olga Ivanova z Rady evropských municipalit a regionů (CEMR).

Po úvodním představení všech přítomných a měst či asociací, která zastupují, následovala krátká prezentace municipální struktury v České republice s vysvětlením pravomocí, kterými česká města a obce různých velikostí disponují a jejich financováním. Nechybělo ani představení Svazu a jeho hlavních úkolů na národní i evropské úrovni. Tím je zejména připomínkování návrhů národní a unijní legislativy, což je alespoň v prvním případě dobře známé také AUC.

Zástupci Svazu vyjádřili v průběhu setkání velkou podporu pro válkou zmítaná ukrajinská města a nabídli svým ukrajinským kolegům pomoc v přípravě na členství v Evropské unii. Jednou z oblastí, kde by mohli zástupci Svazu spolupracovat s ukrajinskými kolegy, se v průběhu setkání ukázala dekarbonizace lokální ekonomiky v regionech dosud zatížených těžbou uhlí, jako je Ústecký kraj, Moravskoslezský kraj i ukrajinský Pavlohrad.

Ukrajínští kolegové zase vyjádřili vděčnost České republice za neutuchající podporu od počátku ruské agrese a její solidaritu s ukrajinskými uprchlíky, kteří do Česka přišli.

Delegace dále navštívila Domov Palata pro zrakově postižené, který patří mezi 30 velkých sociálních zařízení zřizovaných Magistrátem hlavního města Praha (MHMP). Zde si ukrajinská delegace vyslechla od pana Radka Schindlera, metodika MHMP pro sociální služby, systém poskytování sociálních služeb na území hlavního města včetně jejich financování, a výzvy, s nimiž se musí hlavní město potýkat jako je bezdomovectví či drogová problematika.

Následovala prohlídka Domova, které se ujal ředitel tohoto sociálního zařízení pan Jiří Procházka. Představil jednotlivé části objektu včetně ubytovacích prostor, společných místností i jídelny, které poskytují kapacitu pro celkem 125 klientů s vážným zrakovým postižením spíše staršího věku, kteří se o sebe již nedokáží postarat sami či za pomoci rodiny v domácím prostředí. Vysvětlil specifický způsob poskytování komplexní sociální péče v tomto zařízení. Kromě léčebných terapií mají pacienti každý den bohatý program, který zahrnuje například muzikoterapii, vaření, rukodělné práce či výlet parníkem po Vltavě.

Po prohlídce Domova následovala ještě krátká prezentace pana ředitele, v níž upřesnil zdroje financování jimi poskytované sociální péče i historii zařízení, která sahá do konce 19. století. Prostory Domova, propracovanost systému poskytování sociální péče i vícezdrojové financování pobytů ukrajinskou delegaci velmi zaujalo a doptávali se v tomto ohledu na řadu detailů, které na Ukrajině zatím neznají.

První den zakončila ukrajinská delegace prohlídkou historického centra Prahy.

Druhý den se již ukrajinští kolegové vydali do České Třebové, Zábřehu a Nového Jičína, s nimiž navazují spolupráci a partnerství v různých oblastech.

Zástupci České Třebové a Jasině se osobně potkali podruhé

Česká Třebová (ČT) hostila v uplynulém týdnu partnery ze zakarpatského města Jasiňa, jež sama navštívila o měsíc dříve.

V čele delegace stál starosta města Jasiňa, Andrii Deliatynchuk, kterého doprovázela Natalia Kharbaka a také Liudmyla Damentsová z Asociace ukrajinských měst. Tito hosté se setkali s představiteli města Česká Třebová, starostou Zdeňkem Řehákem a jeho kolegy z městského úřadu.

Středa a čtvrtek byly naplněny pestrým programem, jehož cílem bylo seznámit ukrajinské hosty s klíčovými aspekty českotřebovské infrastruktury. Delegace měla možnost navštívit veřejné služby a infrastrukturu města, stejně jako kulturní a sportovní zařízení, která poskytla komplexní pohled na město.

Již během prvního dne návštěvy se ukázala hlavní témata zájmu ukrajinské strany - energetika, odpadové hospodářství a zpracování odpadních vod. Diskutována byla i jiná témata klíčová pro rozvoj samospráv, jako je důraz na vzdělávání nebo sportoviště .

Delegace města Jasiňa byla v úvodu srdečně přijata na radnici, kde starosta ČT Zdeněk Řehák a jeho kolegové přivítali hosty. Prvotní diskuse se soustředila na detailní fungování školství v obou městech, srovnání rozdílů v organizaci a správě školství a plány pro jeho další rozvoj. Zvláštní pozornost byla věnována nápadu starosty Jasině vytvořit školní studentský rozpočet, což by umožnilo žákům aktivně se podílet na rozhodnutích o financích své školy.

Delegace města Jasiňa měla také příležitost nahlédnout do energetického a teplotního sektoru České Třebové. Navštívili kotelnu provozovanou místní firmou Teza, která zásobuje částí města teplem a elektrickou energií. Dále byla prezentována městská čistírna odpadních vod, která představuje klíčový prvek vodohospodářství města. Tato zkušenost může být inspirací pro Ukrajinu, která stále hledá řešení pro zpracování odpadních vod.

Dalším důležitým bodem programu byla návštěva skládky komunálního odpadu s kompostárnou, kde byla prezentována strategie minimalizace skládkování a důraz na třídění odpadu. Delegace navštívila i sběrný dvůr, kde se seznámili především se základním systémem. Sběrné dvory totiž na Ukrajině neexistují. Hosté z Ukrajiny získali náhled na fungující systém, který má pozitivní dopad nejen na životní prostředí, ale také na ekonomiku.

Během návštěvy byl rovněž zdůrazněn význam místní kultury a sportu. Delegace navštívila zimní stadion, multifunkční sportovní halu a lyžařské středisko Peklák, které se v létě promění ve velký a populární bikepark. Ukrajinské delegaci byly představeny i prvky "SMART city" na příkladu zrekonstruovaného okolí nádraží.

Návštěva byla završena položením květin u pomníku s bustou T. G. Masaryka.

Studijní cesta bezesporu posílila partnerské vztahy mezi Českou Třebovou a Jasiní, přinesla nové podněty pro spolupráci a otevřela dveře budoucím projektům, které budou mít pozitivní dopad na obě municipality.

Odpadové či vodní hospodářství se jeví jako vhodné oblasti pro spolupráci mezi Zábřehem a Ržyščivem

Do třináctitisícového Zábřehu se vydala radní Ržyščivské komunity paní Iryna Petrovska a kurátorka místního muzea a zároveň koordinátorka humanitární pomoci paní Daria Mustetsa. Po dva dny je zde hostil starosta města pan František John s jeho kolegy a kolegyněmi.

První den návštěvy byl tematicky věnován sociálním službám města, organizaci humanitární pomoci a celkově spolupráci města s organizací Charita Zábřeh. Ta v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině poskytuje také pomoc a podporu ukrajinským uprchlíkům. Na příkladu práce místní charity mohly ukrajinské kolegyně hlouběji pochopit, jak v Česku funguje systém sociální péče, který se od toho ukrajinského značně liší stran rozsáhlosti služeb i způsobu financování.

Následovala prohlídka Muzea Zábřeh s vysvětlení celého konceptu muzea, který je založen na spolupráci s místními obyvateli, včetně škol. První den návštěvy byl slavnostně zakončen na zvonici Kostela sv. Bartoloměje, kde si ukrajinské kolegyně mohly lehce zazvonit.

Druhý den byl ve znamení komunálních služeb, což je téma, které již hosté dopředu avizovali jako jedno ze zásadních. Ržyščiv se totiž aktuálně potýká se dvěma hlavními problémy, jedním z nich je nedostatečná kvalita pitné vody. Další problém, který řeší, je neexistující systém třídění odpadu a také dědictví minulosti, obrovská skládka, ve které je vše dohromady, která není izolovaná a kontaminuje své okolí. O to více obě zástupkyně města překvapila komplexnost služeb a vysoká úroveň, kterou městu a celému mikroregionu DSO Zábřežsko poskytuje společnost EKOSERVIS Zábřeh. Nejen sofistikovaný systém třídění odpadu, který umožňuje městu vyvážet odpad jednou za 14 dní, ale především systém zpracování jednotlivých typů surovin do dalších produktů, které pak vykupují další společnosti jako surovinu nebo je používá město při svých stavbách.

Ukrajinská obec se zde zajímala o nastavení systému, tedy kompetence, financování, a rozhodovací struktury i vlastnictví, které drží v rukou město.

Kromě těchto oblastí hosté a hostitelé diskutovali o černých skládkách, ochotě třídit odpad, veřejných toaletách, potravinové soběstačnosti a drobném pěstitelství a chovatelství, o psychologicky náročné každodenní situaci a roli, jakou může hrát kultura, vědomí podpory ze zahraničí i důvěra v opravdovou snahu Ukrajinců a Ukrajinek o život v míru a solidární, demokratickou společnost bez nálepky korupce a jakési východoevropské zaostalosti.

Návštěva ukrajinské delegace v Zábřehu ukázala, že obě města mají mnoho podobného. Společné projekty jsou tedy pravděpodobné a možné, především v oblasti výměny odborných zkušeností z oblasti odpadového a vodního hospodářství, nejlépe formou výměnných stáží. Vedení města Zábřeh je nyní srdečně zváno do Ržyščivu, aby dále diskutovali o formalizaci partnerství a možných budoucích projektech.

Pavlohrad usiluje o vlastní vodovod, Nový Jičín mu chce pomoci sdílením svého know-how i investičně

Do Nového Jičína (NJ) na východě Česka vyrazil starosta stotisícového města Pavlohrad z Dněpropetrovské oblasti pan Anatolii Vershyna a tajemník pavlohradského městského úřadu pan Serhii Ostrenko. Po dva dny je zde doprovázel starosta Nového Jičína pan Stanislav Kopecký a místostarosta města pan Ondřej Syrovátka, spolu s dalšími zástupci novojičínského městského úřadu.

Po uvítacím obědě následovala prezentace aktuálně realizovaných či plánových investičních projektů města na místní radnici, a návštěva Technických služeb, které pro Nový Jičín zajišťují péči o městskou zeleň a mobiliář, veřejné osvětlení, odpadové hospodářství, budovy a komunikace ve správě města či technické zajištění kulturních akcí. S ředitelem Technických služeb panem Pavlem Tichým navštívili ukrajínští kolegové také místní sběrný dvůr a RE-use centrum, které ukrajínští

zástupci viděli poprvé.

První den zakončila návštěva místních sportovišť včetně vnitřní sportovní haly, zimního stadionu a venkovního letního stadionu.

Druhý den začal prohlídkou radnice a diskusí o dalších formách spolupráce včetně účasti Nového Jičína na pavlohradském projektu pro vybudování vlastní vodohospodářské infrastruktury. Město Nový Jičín je ochotno se do projektu zapojit jak investičně, tak i sdílením svých zkušeností a know-how. Z dvoudenní návštěvy nicméně vplynuly i další oblasti pro spolupráci obou měst jako například v oblasti sportu, odpadového hospodářství, elektrifikované veřejné dopravy či spolupráce místních podnikatelů.

Právě tyto oblasti a mnohé další, jako například pravomoci města a jím zřizované organizační složky včetně městské policie, kterou na Ukrajině neznají, dále úprava veřejných prostranství, zadávání veřejných zakázek, komunální služby včetně veřejného osvětlení, či digitalizace místní správy a služeb patřily po dva dny k diskutovaným tématům se zástupci NJ, na které se pavlohradští kolegové dotazovali.

Na programu druhého dne byla následně návštěva městské policie včetně ukázky policejního vybavení a místního kamerového systému, který je v NJ dle starosty Pavlohradu mnohem propracovanější než mají na Ukrajině.

Odpolední program druhého dne byl věnován implementaci iniciativy Zdravé město v Novém Jičíně, procházce centrem města a návštěvě místního Návštěvnického centra včetně výstavy klobouků, které se ve městě tradičně vyrábějí, a interaktivní expozice generála Laudona, který ve městě na konci 18. století zemřel.

Zájem na další spolupráci je veliký na obou stranách. Nový Jičín chce být podle svého starosty pro Pavlohrad bránou do Evropy. Pavlohradu je zase sympatičtější podle jeho starosty spíše partnerství s českým městem než s kolegy ze západní Evropy. Konkrétní forma a způsob další kooperace bude předmětem následných jednání.

Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/zastupci-trech-ukrajinskych-komunit-navstivili-tri-ceska-mesta-s-nimiz-rozvijsi-partnerstvi>